

Polacy o źródłach finansowania zakupu uzbrojenia

Opracowała
Beata Roguska

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Udział Polski w unijnym programie SAFE dość niespodziewanie wywołał wiele emocji i politycznych kontrowersji. Prezydent Karol Nawrocki zawetował ustawę o SAFE i zaproponował powołanie Polskiego Funduszu Inwestycji Obronnych, który miałby zostać zasilony środkami z zysków Narodowego Banku Polskiego. Mimo sprzeciwu prezydenta rząd podtrzymał decyzję o skorzystaniu z pożyczki w ramach SAFE, przyjmując uchwałę upoważniającą ministra obrony narodowej oraz ministra finansów i gospodarki do podpisania umowy dotyczącej tego programu. Jednocześnie do Sejmu wpłynął projekt posłów PSL zakładający finansowe wsparcie dla realizacji celów związanych z bezpieczeństwem z zysków NBP.

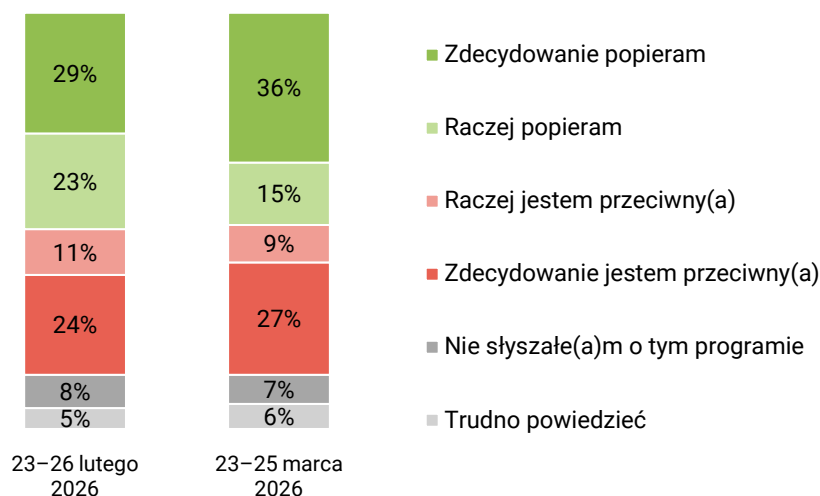
W związku z tym pod koniec marca¹ ponownie zbadaliśmy poziom społecznego poparcia dla udziału w SAFE, korzystając z dokładnie tego samego pytania co kilka tygodni temu. Dodatkowo zapytaliśmy badanych o stosunek do propozycji finansowania zakupu sprzętu wojskowego z zysków Narodowego Banku Polskiego z inwestycji w złoto.

Weto prezydenta praktycznie nie wpłynęło na zmianę nastawienia do SAFE. Tocząca się w ostatnich tygodniach dyskusja spowodowała natomiast silniejszą krystalizację opinii. Więcej osób niż w poprzednim badaniu ma na ten temat zdecydowane poglądy. Obecnie ogółem 51% badanych opowiada się za skorzystaniem z pożyczek z unijnego programu, w tym 36% w sposób zdecydowany. Przeciw jest więcej niż co trzeci ankietowany (36%, w tym w sposób kategoryczny odrzuca udział w SAFE 27%). Nadal część osób (7%) nie słyszała o tym programie.

¹ Badanie „Aktualności” (25) zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (CATI – 80%) oraz wywiadów internetowych (CAWI – 20%) w okresie 23–25 marca 2026 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000).

CBOS

RYS. 1. Czy popiera Pan(i) udział Polski w unijnym programie SAFE, w ramach którego nasz kraj ma otrzymać niskooprocentowaną pożyczkę na zakup sprzętu wojskowego, w szczególności tego produkowanego w Europie?

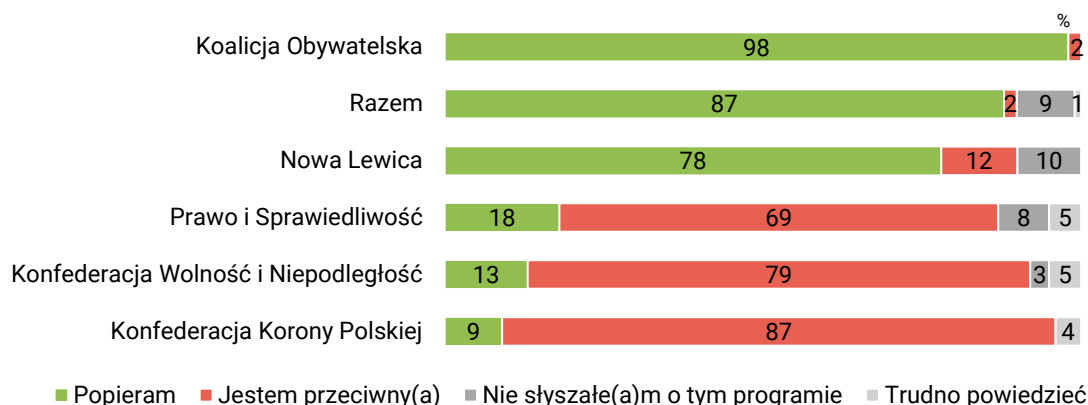

Stosunek do SAFE zależy od orientacji politycznej i sympatii partyjnych. O ile udział w nim popiera 84% badanych deklarujących lewicowe poglądy polityczne i 59% określających je jako centrowe, o tyle większość identyfikujących się z prawicą (65%) jest temu przeciwna. Znajduje to odzwierciedlenie w elektoratach. Za skorzystaniem z pożyczki w ramach unijnego programu SAFE dość jednoznacznie opowiadają się wyborcy Koalicji Obywatelskiej i Lewicy oraz sympatycy partii Razem. W elektoratach ugrupowań prawicowych wyraźną przewagę mają przeciwnicy udziału w programie.

CBOS

RYS. 2. Czy popiera Pan(i) udział Polski w unijnym programie SAFE, w ramach którego nasz kraj ma otrzymać niskooprocentowaną pożyczkę na zakup sprzętu wojskowego, w szczególności tego produkowanego w Europie?

ODPOWIEDZI W POTENCJALNYCH ELEKTORATACH PARTYJNYCH

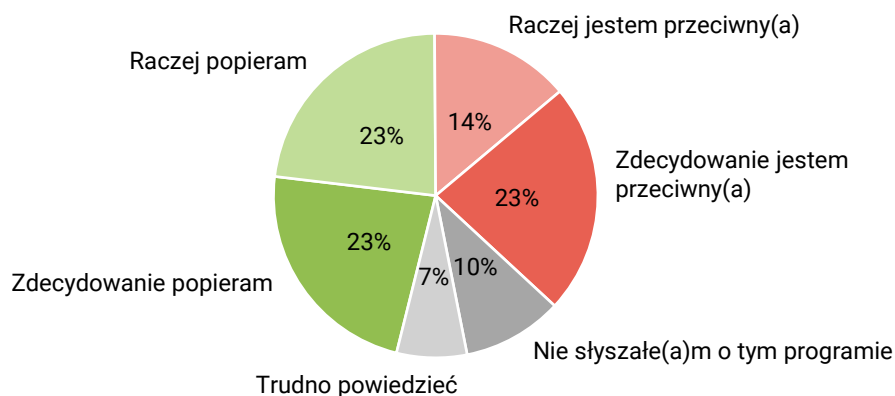

Ze względu na małą liczebność w analizach nie uwzględniliśmy wyborców PSL i Polski 2050 RP

Propozycja finansowania zakupu sprzętu wojskowego z zysków Narodowego Banku Polskiego z inwestycji w złoto budzi nieco większe kontrowersje niż udział w unijnym programie pożyczek, jednak więcej osób deklaruje poparcie dla tego pomysłu (ogółem 46%) niż jest mu przeciwnych (37%). Co dziesiąta osoba nie słyszała o propozycji finansowania zakupu uzbrojenia z zysków Narodowego Banku Polskiego.

CBOS

RYS. 3. Czy popiera Pan(i) propozycję finansowania zakupu sprzętu wojskowego z zysków Narodowego Banku Polskiego z inwestycji w złoto?

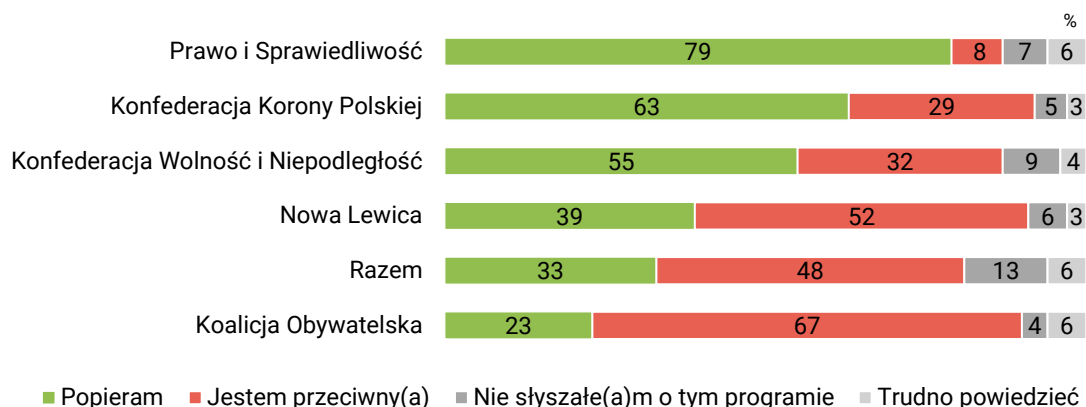

Opinie w tej kwestii także różnicuje przede wszystkim orientacja polityczna i sympatie partyjne. O ile propozycję wykorzystania zysków NBP z inwestycji w złoto popiera 65% badanych identyfikujących się z prawicą, o tyle ponad połowa ankietowanych deklarujących lewicowe przekonania polityczne (52%) i połowa lokujących swoje poglądy w centrum (50%) jest temu przeciwna. W elektoratach najbardziej przychylni temu rozwiązaniu są wyborcy Prawa i Sprawiedliwości, ale popiera je również większość zwolenników obu Konfederacji. Najwięcej przeciwników finansowania celów zbrojeniowych z zysków NBP jest w elektoracie głównej partii rządzącej – KO. Sprzeciw przeważa także wśród sympatyków Nowej Lewicy i wyborców Razem.

CBOS

RYS. 4. Czy popiera Pan(i) propozycję finansowania zakupu sprzętu wojskowego z zysków Narodowego Banku Polskiego z inwestycji w złoto?

ODPOWIEDZI W POTENCJALNYCH ELEKTORATACH PARTYJNYCH

Ze względu na małą liczebność w analizach nie uwzględniliśmy wyborców PSL i Polski 2050 RP

Oba źródła finansowania uzbrojenia są postrzegane jako konkurencyjne wobec siebie. Oznacza to, że zwolennicy jednego sposobu finansowania zakupu sprzętu wojskowego z reguły są przeciwni korzystaniu z drugiego z nich.

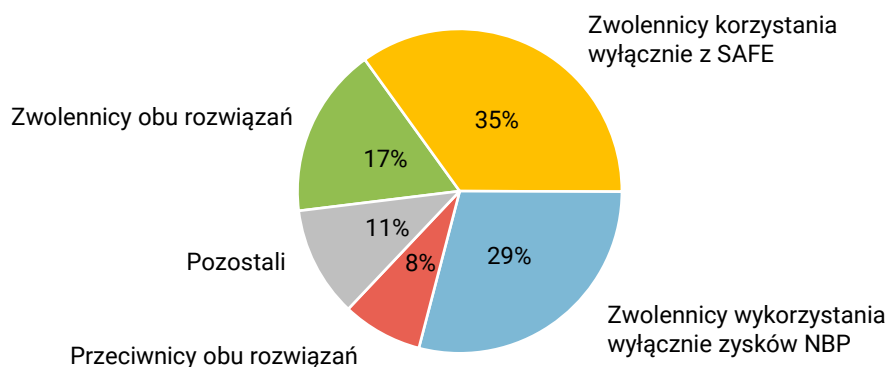
TABELA 1

Czy popiera Pan(i) udział Polski w unijnym programie SAFE, w ramach którego nasz kraj ma otrzymać niskooprocentowaną pożyczkę na zakup sprzętu wojskowego, w szczególności tego produkowanego w Europie?	Czy popiera Pan(i) propozycję finansowania zakupu sprzętu wojskowego z zysków Narodowego Banku Polskiego z inwestycji w złoto?			
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Nie słyszałem(a) o tej propozycji	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Popieram	32	54	8	6
Jestem przeciwny(a)	70	22	5	3
Nie słyszałem(a) o tej propozycji	31	16	42	11
Trudno powiedzieć	34	13	15	38

Z uwzględnienia odpowiedzi na oba pytania wynika, że 17% ogółu badanych deklaruje poparcie dla obu źródeł finansowania uzbrojenia, 35% – tylko dla SAFE, a 29% – tylko dla propozycji wykorzystania zysków NBP. Obu tym rozwiązaniom jest przeciwnych 8% badanych.

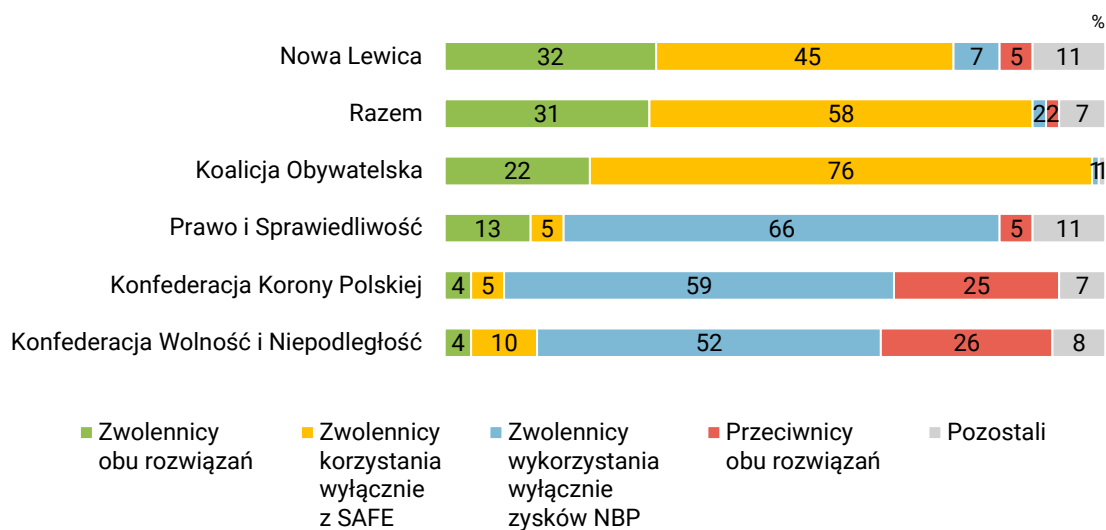
CBOS

RYS. 5. Stosunek do obu źródeł finansowania uzbrojenia

Analiza w elektoratach pokazuje, że najbardziej otwarci na obie propozycje finansowania uzbrojenia są sympatycy partii lewicowych: Nowej Lewicy i Razem, z kolei najwięcej przeciwników obu rozwiązań jest w elektoratach Konfederacji WiN i Konfederacji Korony Polskiej. Wyłącznie jedno z rozwiązań najczęściej wspierają z jednej strony sympatycy Koalicji Obywatelskiej, z drugiej – zwolennicy Prawa i Sprawiedliwości.

RYS. 6. Stosunek do obu źródeł finansowania uzbrojenia w potencjalnych elektoratach partyjnych

Ze względu na małą liczebność w analizach nie uwzględniliśmy wyborców PSL i Polski 2050 RP

Wyniki badania pokazują utrzymywanie się społecznego poparcia dla udziału Polski w unijnym programie SAFE. Nieco mniej przychylnie odbierana jest propozycja finansowania zakupu uzbrojenia z zysków NBP z inwestycji w złoto, choć także ona ma więcej zwolenników niż przeciwników. Warto odnotować, że badanie zbiegło się w czasie ze znaczącym spadkiem cen złota, co mogło sprawić, iż ankietowani podchodzili do pomysłu wykorzystania zysków NBP z większą ostrożnością.

Wydaje się, że spór dotyczący sposobu finansowania zakupu sprzętu wojskowego najbardziej służy politycznie Koalicji Obywatelskiej oraz Prawu i Sprawiedliwości, konsolidując elektoraty wokół rozwiązań wspieranych przez każdą z partii.

TABELA 2

		Czy popiera Pan(i) udział Polski w unijnym programie SAFE, w ramach którego nasz kraj miałby otrzymać niskoprocentowaną pożyczkę na zakup sprzętu wojskowego, w szczególności tego produkowanego w Europie?				Liczba osób
		Popieram	Jestem przeciwny(a)	Nie słyszałem(a) o tym programie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		51	36	7	6	995
Płeć	Mężczyźni	50	44	2	4	474
	Kobiety	52	29	12	7	521
Wiek	18–24 lata	52	19	22	7	82
	25–34	44	38	11	7	142
	35–44	45	45	5	6	193
	45–54	52	36	8	5	179
	55–64	56	35	5	4	142
	65 lat i więcej	57	33	4	5	257
Miejsce zamieszkania	Wieś	45	40	8	7	397
	Miasto do 19 999	49	36	11	4	136
	20 000 – 99 999	55	36	5	4	190
	100 000 – 499 999	55	30	8	7	151
	500 000 i więcej mieszk.	64	27	5	4	121
Wykształcenie	Podstawowe	49	26	17	8	97
	Zasadnicze zawodowe	47	38	9	5	220
	Średnie	50	39	6	5	368
	Wyższe	58	33	5	5	310
Status społeczno-zawodowy	Pracownicy najemni i inni zatrudnieni	51	37	7	5	408
	Własna działalność gospodarcza	48	42	3	7	118
	Rolnicy	35	65			33
	Emeryci i renciści	57	34	4	6	302
	Uczniowie i studenci	57	10	26	7	65
	Bezrob. i nieprac. z innych powod.	39	37	17	7	64
Miesięczne dochody netto	Do 1999 zł	42	33	16	9	136
	Od 2000 do 2999 zł	46	35	11	8	128
	Od 3000 do 3999 zł	50	36	11	3	139
	Od 4000 do 4999 zł	62	33	2	2	99
	Od 5000 do 6999 zł	54	37	5	4	160
	Od 7000 do 8999 zł	60	29	7	4	82
	9000 zł i więcej	56	35	3	7	160
Zainteresowanie polityką	Bardzo duże	56	41	1	2	120
	Duże	58	40	1	2	272
	Średnie	53	33	7	6	450
	Niewielkie/ żadne	31	31	26	12	150
Ocena własnych war. mater.	Złe	31	53	10	6	98
	Średnie	45	44	6	5	281
	Dobre	57	29	8	6	617
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	28	47	13	12	67
	Raz w tygodniu	36	50	7	7	257
	1–2 razy w miesiącu	50	36	10	4	109
	Kilka razy w roku	57	31	7	5	243
	W ogóle nie uczestniczy	66	24	6	4	304
Poglądy polityczne	Lewica	84	9	4	4	289
	Centrum	59	20	16	4	212
	Prawica	25	65	4	5	393
	Trudno powiedzieć	44	29	14	13	82

TABELA 3

		Czy popiera Pan(i) propozycję finansowania zakupu sprzętu wojskowego z zysków Narodowego Banku Polskiego z inwestycji w złoto?				Liczba osób
		Popieram	Jestem przeciwny(a)	Nie słyszałem(a)m o tej propozycji	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		46	37	10	7	998
Płeć	Mężczyźni	49	41	5	4	476
	Kobiety	42	33	15	9	522
Wiek	18–24 lata	43	27	27	2	82
	25–34	46	35	14	5	142
	35–44	45	38	10	7	193
	45–54	44	38	13	6	179
	55–64	45	42	6	6	144
	65 lat i więcej	49	37	5	10	258
Miejsce zamieszkania	Wieś	51	32	11	6	397
	Miasto do 19 999	48	33	11	8	136
	20 000 – 99 999	46	38	8	8	191
	100 000 – 499 999	40	41	12	7	152
	500 000 i więcej mieszk.	31	53	11	5	122
Wykształcenie	Podstawowe	51	28	18	4	99
	Zasadnicze zawodowe	52	30	10	7	220
	Średnie	48	36	9	7	369
	Wyższe	37	46	10	7	310
Status społeczno- zawodowy	Pracownicy najemni i inni zatrudnieni	48	35	12	5	409
	Własna działalność gospodarcza	39	46	6	9	118
	Rolnicy	59	26	15		33
	Emeryci i renciści	49	38	5	9	302
	Uczniowie i studenci	39	32	28	2	66
	Bezrob. i nieprac. z innych powod.	30	45	15	10	64
Miesięczne dochody netto	Do 1999 zł	47	25	20	7	137
	Od 2000 do 2999 zł	45	32	10	12	128
	Od 3000 do 3999 zł	54	30	10	7	140
	Od 4000 do 4999 zł	46	45	5	5	99
	Od 5000 do 6999 zł	48	38	10	4	160
	Od 7000 do 8999 zł	41	42	8	9	82
	9000 zł i więcej	39	48	7	6	160
Zainteresowanie polityką	Bardzo duże	43	48	1	7	121
	Duże	48	44	4	4	273
	Średnie	46	36	12	7	452
	Niewielkie/ żadne	44	20	25	10	150
Ocena własnych war. mater.	Złe	57	24	8	11	98
	Średnie	52	33	10	6	281
	Dobre	41	41	11	6	619
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	58	25	12	5	68
	Raz w tygodniu	55	28	11	7	259
	1–2 razy w miesiącu	46	30	18	5	109
	Kilka razy w roku	48	36	7	10	243
	W ogóle nie uczestniczy	34	50	10	5	304
Poglądy polityczne	Lewica	29	52	10	9	289
	Centrum	37	50	8	4	212
	Prawica	65	24	8	4	393
	Trudno powiedzieć	40	21	27	12	82